

ПЈЕР КАРЛИЕ (1949-2011)

Пјер Карлие беше еден од најеминентните светски истражувачи во областа на античката историја (Хелада, Микена), чии дела се неодминлива литература за сите кои се занимаваат со класичниот свет. Поголемиот дел од кариерата го помина како професор по хеленска историја на универзитетите во Стразбур, Нанси и Париз. До неодамна студентите на *Paris X Nanterre* можеа да ги посетуваат неговите последни семинари (предмети): „Грчката политичка мисла од Хомер до Плутарх“ и „Вовед во микенска епиграфика и историја“.

Роден е во 1949 година. Високото образование го стекнал на најпрестижната школа (*grande école*) во Франција – *Ecole Normale Supérieure* (ENS), каде во 1971 год. дипломирал класични јазици. Со тоа, ја имаше посебната чест да биде еден од „*les normaliens*“ т.е. ученици на ЕНС, назив кој предизвикува почит и восхит во академските кругови, како во Франција, така и во целиот свет. Од 1972 год. работел како асистент на универзитет во Стразбур, сè до 1985 год. кога се префрлил на универзитетот *Nancy II*. Во меѓувреме, на универзитетот *Paris IV Sorbonne* ја одбранил докторската теза „*Кралското уредување во Грција до Александар*“ (1982).

Меѓу неговите најначајни објавени дела се вбројуваат: *La royauté en Grèce avant Alexandre* (1984), *Démosthène* (1990), *Le IVe siècle grec jusqu'à la mort d'Alexandre* (1995), *Homère* (1999). Тој е и еден од соработниците во *Guide de l'épigraphiste : bibliographie choisie des épigraphies antiques et médiévales*. Инаку, академската слава ја понесе пред сè со „Демостен“. За оваа книга во 1991 година ја доби престижната награда *Diane-Potier-Boès*, којашто Француската Академија ја доделува за исклучителни дела кои ги истражуваат медитеранските цивилизации (почесто египетската, но и други). Веднаш по објавувањето на делото, се појави и македонскиот осврт (Н. Проева, *Pierre Carlier, Démosthène, Paris 1990, стр. 331* во Жива Антика XL, 1991, стр. 236-241). Во 1994, во рамките на едицијата *Historia Antiqua Macedonica*,

и тоа како нејзина прва книга, се појави и македонскиот превод, со што „Демостен“ стана достапен и за македонската публика (особено за студентите по историја на кои им недостасуваше квалитетна стручна литература). Иако книгата има форма на биографија, сепак таа ги истражува и најважните настани и процеси од времето на Демостен, и во тој контекст големо внимание е посветено на судирот меѓу Македонија и Атина, како и нивното политичко уредување. Инаку, кога сме кај Македонија, треба да се спомне и тоа дека Карлие е еден од учесниците на меѓународниот миксолошки колоквиум во Охрид. Неговиот текст, *A propos des "te-re-ta"*, е објавен во *Tractata Mycenaea : proceedings of the eighth international colloquium on Mycenaean studies, held in Ohrid, 15-20 september 1985, Skopje 1987*, p. 65-73.

Професорот Карлие го запознав во 2003 год., во Скопје, во рамките на еден меѓународен студентски проект. Кај мене, како и кај останатите студенти кои патем сè уште го спомнуваат при евоцирањето спомени од студентските денови, веднаш остави впечаток на прониклив и инспиративен соговорник. Подоцна имав прилика да го сретнам во неколку наврати во Париз, да разговарам со него и да добијам искрени конкретни совети за истражувањето и академскиот живот во Франција. Кога го видов за последен пат (мај 2007 г.) воопшто не насетував дека тој е во битка која не може да се добие. Почина на 25 јули 2011 год. по долго боледување од рак. За сето време не престана да истражува, да пишува и да предава.

На крајот, би издвоил една карактеристика по која секогаш ќе се сеќавам на Карлие. Имено, тој беше еден од оние професори кои ја негуваат традицијата, толку силна во Франција, на пиетет и искрена почит кон студентите (без оглед дали се домашни или странски). Академскиот свет, пак, ќе го запомни по неговото творештво кое останува да им служи на идните генерации на истражувачи, студенти, обични читатели.

Repose en paix !

Дарко СТОЈАНОВ